

SUKUPUOLIVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN SEURANTA HALLITUKSEN ESITYKSISSÄ 2016

Hallituksen esityksen laatimisoheissa (HELO 2004) edellytetään, että esityksissä on kerrottava myös vaikutukset eri sukupuolten kannalta. Sukupuolivaikutusten arvioinnin seuranta ja kehittämistä varten STM/Tasa-arvoyksikkö selvittää vuosittain sitä, miten sukupuolivaikutusten arvioinnit (suvaukset) toteutuvat hallituksen esityksissä. Tiedot kerätään tarkastamalla kaikki kyseisen vuoden hallituksen lakiesitykset eduskunnan verkkosivuilta (seurantavuotta seuraavan vuoden alussa). Esitykset pisteytetään indikaattoriluvulla, joka kuvaa sukupuolivaikutusten arvioinnin toteutumisen tasoa/tapaa. Seuranta antaa yleiskuvan siitä, millaista sukupuolivaikutusten arviointia hallituksen esityksiin sisältyy ja miten yleistä sukupuolivaikutusten arviointi on. Selvityksessä ei ole kuitenkaan tehty tarkempaa sisällöllistä analyysia sukupuolivaikutusten arvioinnista, mikä pitää huomioida tuloksia käytettäessä.

Hallituksen esitys (HE) voi saada enintään 5 pistettä seuraavilla perusteilla:

YLEISET

- Otsikoitu kappale sukupuolivaikutuksista 1 p (pl otsikot yhteiskunnalliset ja muut vaikutukset, joiden alla on käsitelty sukupuolivaikutuksia)
- Esityksen kohdentuminen tai sääntelyalueen erittely sukupuolen mukaan (tämä voi olla missä tahansa kohtaa HE:tä) 1 p

A 'ON VAIKUTUKSIA'

- Esityksellä todetaan olevan sukupuolivaikutuksia 1 p
- Sukupuolivaikutuksia eritellään tarkemmin ja/tai kerrotaan mistä vaikutukset aiheutuvat 2 p

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

- Todetaan, ettei esityksellä ole sukupuolivaikutuksia 1 p
- Kerrotaan, millä perusteella näin arvioidaan olevan 2 p

Viisiportaisen indikaattorin etuna on, että se antaa enemmän painoarvoa esityksille, joissa sukupuolivaikutuksia on eritelty. Myös vaikutusten tarkemmalle erittelylle sekä perusteluille annetaan näin suurempi painoarvo. Tämä seurantamenetelmä ei aseta eri laajuisia hallituksen esityksiä eri asemaan, vaan niillä on yhtäläiset mahdollisuudet saada täydet pisteet, koska vaikutusten tarkemmasta erittelystä ja perusteluista annetaan samat pisteet riippumatta niiden pituudesta. Lisäksi esityksillä, joilla ei ole arvioitu olevan sukupuolivaikutuksia on yhtäläiset mahdollisuudet saada täydet pisteet kuin esityksillä, joilla niitä arvioidaan olevan.

Pisteytysten myötä esitykset, joissa sukupuolivaikutuksia ei ole arvioitu, mutta joissa esityksen kohdentumista tai sääntelyaluetta on eritelty sukupuolen mukaan tulevat huomioiduiksi. Viisiportaisen indikaattorin etuna on lisäksi se, että myös ne esitykset, joissa sukupuolivaikutuksia on arvioitu voivat saada pisteen esityksen kohdentumisesta tai sääntelyalueen erittelystä sukupuolen mukaan.

)

Tässä seurannassa huomioitiin esitykset, joissa vaikutuksia tai kohdentumista eriteltiin 'tasa-arvon', 'sukupuolen', 'naisten', 'miesten', 'tyttöjen' ja 'poikien' kannalta. Tasa-arvolla tarkoitetaan tässä tarkastelussa sukupuolten tasa-arvoa. Siten esityksiä, joissa käsiteltiin esimerkiksi vain alueellista tasa-arvoa, ei huomioitu.

Vuoden 2016 aikana annettiin yhteensä 268 hallituksen esitystä (luku ei sisällä talousarvioesityksiä). Yhteensä 41 (15,3 %) esityksessä arvioitiin sukupuolivaikutuksia tai tarkasteltiin esityksen kohdentumista tai sääntelyaluetta sukupuolen mukaan. Kategoriaan *A 'On vaikutuksia'* sisältyy 21 hallituksen esitystä ja kategoriaan *B 'Ei ole vaikutuksia'* kuuluu 20 esitystä. Kategoriaan *C 'Esityksessä on tunnustettu sukupuolen merkitys, mutta ei ole arvioitu sukupuolivaikutuksia'* ei sijoittunut esityksiä vuonna 2016.

Kategoriaan A luokiteltavista esityksistä olivat vastuussa OKM (4), OM (1), SM (1), STM (10), TEM (3), VM (1) ja YM (1). Kategoriaan B kuuluvista esityksistä vastuussa olivat LVM (5), MMM(1), OKM (2), PLM (1), SM (1), STM (2), TEM (2), VM (5) ja YM (1).

Taulukko 1. Sukupuolivaikutusten arvioinnin sisältävien hallitusten esitysten osuus kaikista hallituksen esityksistä ministeriön mukaan vuonna 2016*

Ministeriö	Hallituksen esityksiä yhteensä	Hallituksen esitykset, joissa arvioidaan sukupuolivaikutuksia	Sukupuolivaikutusten arvioinnin sisältävien esitysten osuus %
LVM	22	5	22,7
MMM	18	1	5,5
OKM	22	6	27,2
OM	22	1	4,5
PLM	5	1	20,0
SM	18	2	11,1
STM	49	12	24,4
TEM	38	5	13,1
UM	6	0	0
VM	49	6	12,2
VNK	2	0	0
YM	17	2	11,7
Yhteensä	268	41	15,3

*Taulukon tuloksiin on laskettu myös hallituksen esitykset, joissa on eritelty esityksen kohdentumista tai sääntelyaluetta, mutta joissa ei ole arvioitu sukupuolivaikutuksia sekä esitykset, joissa mainitaan sukupuolivaikutukset, mutta tarkempaa erittelyä ei esitetä.

)

Taulukko 2. Sukupuolivaikutusten arvioinnin sisältävien ja sukupuolen mukaan kohdentumista erittelevien hallitusten esitysten osuus kaikista hallituksen esityksistä ministeriön mukaan vuonna 2016

Ministeriö	Hallituksen esityksiä yhteensä	A 'On vaikutuksia'	B 'Ei ole vaikutuksia'	C 'Esityksessä on tunnistettu sukupuolen merkitys, mutta ei ole arvioitu sukupuolivaikutuksia'	Sukupuolivaikutusten arvioinnin tai esityksen sukupuolen mukaisen kohdentumisen erittelyn sisältävien esitysten osuus %
LVM	22	0	5	0	22,7
MMM	18	0	1	0	0
OKM	22	4	2	0	27,2
OM	22	1	0	0	4,5
PLM	5	0	1	0	20,0
SM	18	1	1	0	11,1
STM	49	10	2	0	24,5
TEM	38	3	2	0	7,1
UM	6	0	0	0	13,1
VM	49	1	5	0	12,2
VNK	2	0	0	0	0
YM	17	1	1	0	5,9
Yhteensä	268	21	20	0	15,3

Taulukko 3. Seurantatiedot ministeriöiden mukaan 2016*

Ministeriö	5p	4p	3p	2p	1p
LVM		1	1		3
MMM			1		
OKM	2				4
OM			1		
PM			1		
SM			1		1
STM	6	1	3	1	1
TEM			4		1
UM					
VM	1			1	4
VNK					
YM					2
Yhteensä	9	2	12	2	16

*Taulukon tuloksiin on laskettu myös hallituksen esitykset, joissa on eritelty esityksen kohdentumista

)

tai sääntelyaluetta, mutta joissa ei ole arvioitu sukupuolivaikutuksia.

LIITE

Hallituksen esitykset 2016, joissa on arvioitu sukupuolivaikutuksia tai tunnistettu sukupuolen merkitys

5 pistettä saaneet esitykset

A 'ON VAIKUTUKSIA'

HE 15/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle tupakkalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

HE 163/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta

HE 175/2016 VM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjaverolain sekä tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

HE 224/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta

HE 231/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

HE 232/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja elatustukilain 6 ja 8 §:n muuttamisesta sekä eräiksi muiksi avioliittolain muutokseen liittyviksi laeiksi

HE 238/2016 OKM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleisistä kirjastoista ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

YLEISET

- Otsikoitu kappale sukupuolivaikutuksista 1 p
- Esityksen kohdentuminen tai sääntelyalueen erittely sukupuolen mukaan 1 p

A 'ON VAIKUTUKSIA'

- Esityksellä todetaan olevan sukupuolivaikutuksia 1 p
- Sukupuolivaikutuksia eritellään tarkemmin ja/tai kerrotaan mistä vaikutukset aiheutuvat 2 p

Yhteensä 5 p

)

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

HE 80/2016 OKM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Opetushallituksesta

HE 151/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

YLEISET

- Otsikoitu kappale sukupuolivaikutuksista 1 p
- Esityksen kohdentuminen tai sääntelyalueen erittely sukupuolen mukaan (tämä voi olla missä tahansa kohtaa HE:tä) 1 p

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

- Todetaan ettei esityksellä ole sukupuolivaikutuksia 1 p
- Kerrotaan millä perusteella näin arvioidaan olevan 2 p

Yhteensä 5 p**4 pistettä saaneet esitykset****A 'ON VAIKUTUKSIA'**

HE 169/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta sekä asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 3 a §:n 2 momentin 2 kohdan kumoamisesta

YLEISET

- Esityksen kohdentuminen tai sääntelyalueen erittely sukupuolen mukaan 1 p

A 'ON VAIKUTUKSIA'

- Esityksellä todetaan olevan sukupuolivaikutuksia 1 p
- Sukupuolivaikutuksia eritellään tarkemmin ja/tai kerrotaan mistä vaikutukset aiheutuvat 2 p

Yhteensä 4 p**B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'**

HE 161/2016 LVM

Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

)

YLEISET

- Otsikoitu kappale sukupuolivaikutuksista 1 p

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

- Todetaan ettei esityksellä ole sukupuolivaikutuksia 1 p
- Kerrotaan millä perusteella näin arvioidaan olevan 2 p

Yhteensä 4 p**3 pistettä saaneet esitykset****A 'ON VAIKUTUKSIA'**

HE 1/2016 OM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 2 a ja 9 luvun muuttamisesta sekä pysäköinninvalvonnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

HE 43/2016 SM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

HE 85/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

HE 86/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perhehoitolain muuttamisesta

HE 105/2016 TEM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

HE 210/2016 TEM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

HE 211/2016 TEM

Hallituksen esitys eduskunnalle kilpailukykysoitimuksessa sovittua muutosturvaa, työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa sekä työterveyshuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

HE 215/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perustulokokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n ja ennakkoperintälain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

)

A 'ON VAIKUTUKSIA'

- Esityksellä todetaan olevan sukupuolivaikutuksia 1 p
- Sukupuolivaikutuksia eritellään tarkemmin ja/tai kerrotaan mistä vaikutukset aiheutuvat 2 p

Yhteensä 3 p**B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'**

HE 68/2016 LVM

Hallituksen esitys eduskunnalle alkolukkolaiksi sekä laiksi ajokorttilain muuttamisesta

HE 73/2016 PM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain ja puolustusvoimista annetun lain 38 ja 38 a §:n muuttamisesta

HE 143/2016 MMM

Hallituksen esitys eduskunnalle poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toisen valtakunnan alueelle Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä poronhoitolain muuttamisesta

HE 209/2016 TEM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä työsopimuslain 13 luvun 6 §:n muuttamisesta ja 1 luvun 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

- Todetaan ettei esityksellä ole sukupuolivaikutuksia 1 p
- Kerrotaan millä perusteella näin arvioidaan olevan 2 p

Yhteensä 3 p**2 pistettä saaneet esitykset****A 'ON VAIKUTUKSIA'**

HE 98/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja tasa-arvovaltuutetusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

YLEISET

)

- Otsikoitu kappale sukupuolivaikutuksista 1 p

A 'ON VAIKUTUKSIA'

- Esityksellä todetaan olevan sukupuolivaikutuksia 1 p

Yhteensä 2 p

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

HE 46/2016 VM

Hallituksen esitys eduskunnalle joukkorahoituslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

YLEISET

- Otsikoitu kappale sukupuolivaikutuksista 1 p

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

- Todetaan ettei esityksellä ole sukupuolivaikutuksia 1 p

1 pisteen saaneet esitykset

A 'ON VAIKUTUKSIA'

HE 60/2016 OKM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

HE 111/2016 OKM

Hallituksen esitys eduskunnalle nuorisolaiksi

HE 200/2016 YM

Hallituksen esitys eduskunnalle Pariisin sopimuksen hyväksymisestä ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

HE 205/2016 OKM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

A 'ON VAIKUTUKSIA'

- Esityksellä todetaan olevan sukupuolivaikutuksia 1 p

)

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

HE 13/2016 STM

Hallituksen esitys eduskunnalle tartuntatautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

HE 22/2016 TEM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä

HE 49/2016 LVM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maantielain ja ratelain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

HE 132/2016 SM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

HE 135/2016 VM

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 tuloveroasteikkolaiksi sekä laiksi tuloverolain muuttamisesta

HE 136/2016 VM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettujen lakien liitteiden muuttamisesta

HE 137/2016 VM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverosta annetun lain sekä eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain 3 §:n ja liitteen muuttamisesta

HE 191/2016 OKM

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kansallisarkistosta ja arkistolain muuttamisesta

HE 220/2016 YM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

HE 240/2016 LVM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenneturvasta annetun lain muuttamisesta ja laiksi tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnasta

HE 228/2016 VM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, laiksi rahanpesun selvittelykeskuksesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

HE 272/2016 LVM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

B 'EI OLE VAIKUTUKSIA'

10)

- Todetaan ettei esityksellä ole sukupuolivaikutuksia 1 p

Yhteensä 1 p

C ' KATEGORIA: ESITYKSESSÄ ON TUNNISTETTU SUKUPUOLEN MERKITYS, MUTTA EI OLE ARVIOITU SUKUPUOLIVAIKUTUKSIA

Ei esityksiä vuonna 2016.

YLEISET

Esityksen kohdentuminen tai sääntelyalueen erittely sukupuolen mukaan 1 p

